

Izhaja vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravnški prostor:
2857 South Lawndale Ave.
Office of Publication:
2857 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXXVII Cena lista je \$6.00 Entered as second-class matter January 16, 1933, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO 23, ILL., PETEK, 14. DECEMBRA (DEC. 14), 1945 Subscription \$6.00 Yearly ŠTEV.—NUMBER 243 Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 4, 1918.

Predsednik Truman posegel v stavko avtnih delavcev

Unija odobrila imenovanje odbora in zagotovila kooperacijo
POGAJANJA S FORD MOTOR CO.

Detroit, Mich., 13. dec.—Voditelji unije združenih avtnih delavcev so pozdravili intervencijo predsednika Trumana in imenovanje posebnega odbora, ki bo skušal izravnavati konflikt med unijo in korporacijo General Motors, zaenkrat pa so nagajali, da bodo vztrajali pri zahtevi za zvišanje mezd za 30 odstotkov. V stavki proti korporaciji je zavojevanih okrog 200,000 delavcev.

Unija je zagotovila Trumana, da bo kooperirala s odborom. Člani odbora so sodnik Walter P. Stacy, Lloyd K. Garrison in Milton Eisenhower. Stacy je bil načelnik konference reprezentantov delavcev in delodajalcev, ki se je nedavno vršila v Washingtonu. Garrison je načelnik vojnega odbora, Eisenhower pa predsednik državnega kolegija v Kansasu.

Garrison je dejal, da bodo imeli člani odbora prvo sejo v Washingtonu prihodnje sredo. On je namignil, da bo odbor pritiskal na korporacijo General Motors in zahteval pregled njenih knjig ter rekordov.

Besednik korporacije ni hotel komentirati Trumanove intervencije, katere cilj je končanje stavke, katere je bila oklicana pred tremi tedni.

Truman je dejal, da bo imenoval poseben odbor, ki naj bi odvrnil stavko v jeklarski industriji. Voditelji jeklarske unije so naznanili, da bo splošna stavka oklicana 14. januarja, če jeklarske korporacije ne bodo pristale na zvišanje mezd za dva dolarja na dan.

Ford Motor Co., ki se pogaja z avtno unijo, je v bistvu zavrnila zahtevo glede zvišanja mezd za 30 odstotkov. I. A. Capizzi, pravni svetovalec kompanije, ki se je udeležil konference, je dejal, da vidi možnost sporazuma.

John S. Bugas, direktor Ford Motor Co., je dejal, da ne more razumeti strategije unije, ker zahteva zvišanje mezd sedaj, ko produkcija avtomobilov ni v razmahu in kompaniji preti izguba \$35,000,000 v prihodnjem letu.

Japonski princ Našimoto v zaporu

Obravnava proti vojnim zločincem

Tokio, 13. dec.—Princ Morimasa Našimoto, član japonske dinastije, je bil aretiran in odveden v jetnišnico Sugamo. On bo postavljen pred sodišče kot vojni zločinec.

Našimoto je postal feldmaršal 1. 1932. On je bil svetovalec japonskega generalnega štaba in oskrbnik narodnih svetilišč več let. Našimoto bo postavljen pred zavezniško vojaško sodišče.

General Douglas MacArthur je naznanil, da se bo obravnava proti 300 Japoncem, ki so obtoženi mučenja in umorov vojnih ujetnikov, pričela v Jokohami prihodnji četrtak. Zaslišanja se bodo vršila v času obravnave.

Med obtoženci ni Hideki Tojo, ki je bil predsednik tokijske vlade l. 1941 in je odredil napad na Pearl Harbor.

General Masaharu Homma je bil odpeljan v Manilo, glavno mesto Filipinov, kjer bo postavljen pred sodišče. Homma je odločen za "smrtni pohod" na Bataanu. Pred sodišče bosta postavljeni tudi polkovnik Akira Nagahama, bivši šef japonske

Holandski izdajalec Mussert obsojen

Končal bo življenje na vislicah

Hague, Holandija, 13. dec.—Anton Mussert, vodja holandske nacistične stranke, je bil spoznan za krivega izdajstva in obsojen s smrt na visalih. Obravnava se je vršila pred posebnim sodiščem.

Mussert je ustanovil nacistično stranko pred izbruhom druge svetovne vojne. Hitler ga je imenoval za voditelja in načelnika Holandije v decembru l. 1942. Mussert je gladijal pot nemških invazij Holandije in sodeloval z nacisti v času okupacije dežele. On je odgovoren za deportacijo več tisoč holandskih delavcev v Nemčijo, kjer so morali garati kot sužnji v vojnih tovarnah.

Mussert je bil aretiran v maju tega leta. Na obravnavi pred posebnim sodiščem je naglašal svojo vero in zaupanje v Hitlerja. On je bil zagovornik ideje, da Holandija postane del lige germanskih ljudstev pod vodstvom Hitlerja.

Ameriški reporterji na črni listi

Kitajska vlada se boji kritike

Tokio, 13. dec.—Centralna kitajska vlada v Čungkingu je dala vse ameriške reporterje, ki so jo kdaj kritizirali, na črno listo. Ta je bila sestavljena v glavnem stanu generalisima Kaišeka.

Edgar Snow, dopisnik revije Saturday Evening Post, je na črni listi že eno leto. Publikacija je vsled tega poslala protest državnemu departmentu. Na črni listi so tudi Hanson Baldwin, Harrison Forman, Drew Pearson, Agnes Smedley, Guenther Stein, Raymond Swing, Brooks Atkinson, Sam Lubell, Darrel Berrigan, Harold Isaacs in Mark Gayn.

General Wedemeyer, poveljnik ameriških čet na Kitajskem, je bil informiran o zadevi. Kaišek je izsilil odpoklic generala Josepha W. Stilwella kot poveljnika ameriških čet na Kitajskem, ker je predlagal, naj Amerika podpira kitajske komuniste, ki so se borili proti Japoncem in se zapletli v konflikt z vlado v Čungkingu.

Služaj reporterja Snowa je vzbudil pozornost državnega tajnika Byrnesa. On je že izjavil, da se bo zavzel za reporterje, katere smatra za oč in ušesa ameriškega ljudstva v tujini. Doznanja se, da se bivši poslanik Patrick Hurley na Kitajskem ni nikdar zavzel za reporterje, katere je kitajska vlada postavila na črno listo.

Harriman bo odstopil kot poslanik

London, 13. dec.—Tu krožijo govorice, da bo W. Averel Harriman, ameriški poslanik v Moskvi, resigniral. Možnost je, da bo odstopil po otvoritvi konference zunanjih ministrov treh velesil v Moskvi.

Mornarji ranjeni v železniški nesreči

Chicago, 13. dec.—Čez sto mornarjev je bilo ranjenih, ko je potniški vlak treščil v vlak, na katerem so se mornarji nahajali. Nesreča se je pripetila na križišču 36th st. in Rockwell st. Na vlaku se je nahajalo 243 mornarjev.

OBVEZNA PRESE-LITEV MILIJONOV NEMCEV

V ameriško cono bo prišlo čez tri milijone Nemcev

ODLOČITEV ŠTIRIH VELESIL

Berlin, 13. dec.—Obvezna preselitev 12,000,000 Nemcev—moških, žensk in otrok—je bila odobrena po članih zavezniškega sveta za kontrolo Nemčije. Svet tvorijo reprezentanti Amerike, Rusije, Velike Britanije in Francije. Okrog 3,250,000 Nemcev bo moralo zapustiti Čehoslovakijo, Avstrijo, Ogrsko, 3,500,000 pokrajine, ki so prišle v okvir poljske države, in 5,000,000 Vzhodno Prusijo. Dogovor, sklenjen na konferenci velike trojice v Potsdamu, je določal preselitev Nemcev prihodnjo pomlad. Države, ki so prevzele nemške kraje, so zahtevale preselitev Nemcev v tem in naslednjih mesecih.

V ameriško okupacijsko cono bo prišlo 1,750,000 Nemcev iz Čehoslovakije in 1,500,000 iz Ogrske.

V rusko cono bo prišlo 2,000,000 Nemcev iz Poljske in 750,000 iz Čehoslovakije. Britanska cona bo sprejela 1,500,000 Nemcev iz poljske, francoska pa 150,000 iz Avstrije.

Nemci iz Vzhodne Prusije bodo poslani v štiri okupacijske cone na podlagi, ki še ni določena. Člani zavezniškega sveta so naznanili, da bodo morale nemške krajevne administracije prevzeti oskrbo preseljencev.

Amerika je prispevala prvi delež v reparacijski sklad svojih tovarišev v vojni. Izročila jim je stroje in tovarne I. G. Farbenindustrie, največje industrijske organizacije v Nemčiji. Večina tovarn te organizacije se nahaja v ameriški coni.

Stroje in drugo opremo bodo dobile Rusija, Velika Britanija in Francija. Nekatere tovarne Farbenindustrie bodo uničene. Sodi se, da vrednost največjega nemškega industrijskega koncerna znaša najmanj pet milijard dolarjev.

Kongres sprejel Hobbsov načrt

Unije izpostavljene prosekuciji

Washington, D. C., 13. dec.—Načrt, ki določa prosekucijo unij in članov unij, ki so udeleženi v raketirstvu, je bil sprejet v nižji zbornici kljub opoziciji delavcev naklonjenih kongresnikov. Avtor načrta je kongresnik Hobbs, demokrat iz Alabame.

Načrt določa maksimalno kazenski zapor in plačitev \$20,000 za one, ki ovirajo meddržavno trgovino, raketirje in izsiljevalce. Delavske organizacije so pobijale načrt, ker vsebuje tudi provizije glede kaznovanja voditeljev unij, ki zaprete z oklicem stavke proti delodajalcu, ki je udeležen v meddržavni trgovini.

Sličen načrt je bil sprejet v nižji kongresni zbornici l. 1943, toda v senatu je bil pokopan. William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, in Philip Murray, predsednik Kongresne industrijskih organizacij, sta izjavila, da bosta pritiskala na senat, naj zavrne načrt.

Reorganiziranje federalnih agencij

Washington, D. C., 13. dec.—Skupni kongresni odbor je odobril načrt glede reorganiziranja in združitve federalnih a-

Short ni izpolnil dolžnosti

Ignoriral je navodila iz Washingtona

Washington, D. C., 13. dec.—General George C. Marshall, bivši šef generalnega štaba, je pred kongresnim odborom, ki vodi preiskavo ozadja zavrtnega japonskega napada na Pearl Harbor, dejal, da general Walter C. Short ni izpolnil dolžnosti v smislu navodil, katere je dobil iz Washingtona pred napadom. Short je bil vrhovni poveljnik ameriške oborožene sile na Havajskih otokih.

Marshall je dejal, da je bil Short informiran, da se Japonci pripravljajo za napad. Dobil je instrukcije, naj bo pripravljen. Kljub temu ni poslal vojaških letal na izvidniške polete, ko so se japonske bojne ladje in letalnice bližali Pearl Harborju.

Kongresnemu odboru je bilo predloženo tajno poročilo armade, vsebuječe dokaze, da japonske note, prestežene 3. decembra l. 1941, niso razkrile, da bodo Japonci napadli Pearl Harbor štiri dni pozneje in napovedali vojno Ameriki, Veliki Britaniji in Holandiji.

Poročilo bazira na preiskavi, katero je odredil takratni vojni tajnik Henry L. Stimson. Preiskavo je vodil polkovnik C. Clausen.

Vzpostavitev italijanskih uprav

Naznanilo zavezniške vojaške komisije

Rim, 13. dec.—Vse italijanske province z izjemo Julijske Krajine in Videmske pokrajine, ki so zdaj pod kontrolo zavezniške vojaške vlade, bodo dobile italijanske administracije pred zaključitvijo tega leta. To naznanilo je objavila zavezniška vojaška komisija.

Britske in ameriške okupacijske čete bodo zapustile severne italijanske province in otoka Lampedusa in Pantelleria, pravi naznanilo. Otoka sta na Sredozemskem morju ob britski pomorski bazi med Malto, mornarično bazo, in Afriko.

Naznanilo dostavlja, da bo le nekaj britskih in ameriških vojaških častnikov ostalo v pokrajinah, iz katerih se bodo umaknile vojaške čete, v prehodni dobi. Častniki bodo pomagali italijanskim avtoritetam pri formiranju administracij.

Britske in ameriške čete bodo ostale v Julijski Krajini ter v Trstu in okolici.

Deportacija nemškega špiona odrejena

Indianapolis, Ind., 13. dec.—Federalni sodnik Ralph Hamill je odredil deportacijo Fredericka E. Bauera, nemškega špiona. Bauer je služil v ameriški armadi, iz katere je bil pred nekaj tedni izpuščen in potem odveden v vojaško jetnišnico. On je priznal, da je pahaljal v špionsko šolo v Nemčiji, zanikal pa je obtožbo, da je vodil špijažo v Ameriki.

Senator okrcal mornarični department

Washington, D. C., 13. dec.—Senator Reed, republikanec iz Kansasa, je udaril mornarični department, ker zavlačuje odpustitev zdravnikov. Predložil je resolucijo, ki zahteva preiskavo proti uradnikom departmenta, kateri zlorabljajo oblast.

Debata o načrtu se bo pričela v kongresu prihodnji teden. Reorganiziranje agencij je priporočal predsednik Truman v poslanici, katero je nedavno naslovil kongresu.

Strahote nacijskih metod razgaljene

Milijoni tujih delavcev žrtve brutalnosti

DOKUMENTI PREDLOŽENI SODIŠČU

Nuernberg, Nemčija, 13. dec.—Obravnava pred sodiščem je razkrila strahote nacijskih metod proti milijonom tujih delavcev, ki so bili ugrabljeni in deportirani v Nemčijo iz okupiranih evropskih držav. Znana storila o izvršenih zločinih je dokumentirana za bodočo generacijo, da bodo čitale in spoznale vse grozote totalne vojne.

Ameriški prosekutor Thomas J. Dodd je predložil sodišču zasene dokumente, ki dokazujejo, da so nacisti odgovorni za mučenje in smrti milijonov tujih delavcev. To je bilo v soglasju z nacističnimi smernicami.

Dokumenti dokazujejo, da so milijoni tujih delavcev podlegli mučenju, stradanju in boleznim v koncentracijskih taboriščih. Nacisti so najbolj brutalno nastopali proti poljskim in rukskim delavcem. Geoffrey Lawrence, predsednik sodišča, je omenil dekret nacistične policije, nanašajoč se na deportacijo poljskih in rukskih delavcev. Ta je določal eksekucije šibkih in bolnih delavcev, kakor tudi žensk in otrok.

Sodišču je bila predložena evidenca, da so Nemci mobilizirali jetnike za vojna dela in s tem kršili provizije mednarodnega prava. Mobilizacijo sta odredila Heinrich Himmler, šef nacistične tajne policije, in Fritz Sauckel, načelnik mobilizacijskega oddelka.

Sodišču predložena evidenca dokazuje, da je bilo v januarju, tista leta skoro sedem milijonov tujih delavcev upošlenih v nemških vojnih industrijah in čez milijon vojnih ujetnikov. Eden dokument trdi, da so nacisti otroke, rojene na vlakih, ki so čezali tuje delavce Nemčijo, pometali skozi okna.

Važne volitve v Novifundlandiji

Ljudstvo bo odločilo o samovladi

London, 13. dec.—Novofundlandija je bila postavljena na pot, ki jo vodi do ljudstva, ko odloči, v samovlado. Delelo je zadnjih dvanajst let vladala posebna komisija.

Britska delavska vlada je naznanila v parlamentu, da se bodo vršile volitve v Novifundlandijo po novem letu. Splošna konvencija bo sklicana po volitvah.

Konvencija bo odločila o obliki vlade. Anthony Eden, bivši zunanji minister, in R. D. Cranborne, bivši minister za kolonije, sta izjavila, da se ne strinjata z vladno deklaracijo glede razpisa volitev v Novifundlandijo.

Ustava Novofundlandije je bila suspendirana l. 1933, ko je dežela zabredla v finančne težkočice. Od takrat jo vlada posebna komisija.

Brazilijska dobila ameriško pšenico

Rio de Janeiro, Brazilija, 12. dec.—Uradno naznanilo omenja sklenitev dogovora z Ameriko. Brazilija bo na podlagi dogovora dobivala pšenico iz Amerike v zameno za kavčuk.

študentov. Slednji so zadnji teden navallili na uradu dveh levičarskih listov in oplenili knjižnico.

Pismo iz Londona

29. novembra, 1945.

Enajst članov britanskega parlamenta, ki so šli gledat v Jugoslavijo, kako so se vršile volitve, se je vrnilo v London. Ko sem prvič slišal o tem obisku, mi je takoj prišlo na misel, da je moral biti med njimi John Platts-Mills. Njega poznam že dolga leta. Odkar je bil poročen—in zdaj ima že štiri sinove—in odkar se je

novi dežele čim prej dovršena. Njihovo delo se more primerjati samo mogoče s popravilnim porušenih železnic in pristanišč, ki je bilo med najslabšimi deli v Britaniji za časa vojne. V premočopu Vrdnika dela zdaj 500 rudarjev, pred vojno jih je bilo 40 več. Rudniške naprave so le za silo popravljene, tako da se obrat komaj vrši. "Saj smo se peljali doli v rov, kakor da bi se odvijali od klopa za pletenje nogavic." In vendar: produkcija je zdaj v rudniku večja, kakor je bila povprečno v zadnjih desetih letih pred vojno.

Ko se je John poslavljajal od Vrdnika dan ali dva pred volitvami, so mu rudarji prinesli dve rdeči roži: "V Belgradu živi maršal Tito, vi zdaj odhajate tja. Ponesite mu ti dve roži z našimi pozdravi za njega." Drugi dan je bil John na sprejemu pri maršalu Titu v Belem Dvoru—nekdanji kraljevi palači—in tam mu je izročil dve rdeči roži od vrhniških rudarjev.

Zanimivo je, kako so volili vrhniški rudarji, ker ta primer potrjuje, kar poročajo najboljši dopisniki iz Jugoslavije: da je vsa dežela zdaj usmerjena in dela samo za obnovitev gospodarstva, tako kakor je bila prej usmerjena na borbo proti okupatorju. V Vrdniku so imeli štiri volilne skrinjice: Narodno-osvobodilne fronte, radikalnega kandidata, demokratičnega kandidata in opozicije.

Radikalci in kandidati Narodno-osvobodilne fronte—rudarji—sta imela častne zasluge v borbi proti tujcu na domači zemlji. Demokrat je bil bogat vodovodni veleposestnik in vse, kar je v vojni napravil, je bilo, da si je ohranil bogastvo. Kako pa je bilo zdaj po vojni? Vojvodinski veleposestnik je odrl svojih 50 hektarov zemlje, drugo pa so razdelili med ubožnejše. Ali sprejel je svojo usodo z dobro voljo: svojo zemljo je obdelal, da je rodila, kakor še nikdar prej, in svojim sosedom—na nekdanji njegovi zemlji—je pomagal z orodjem in nasvetom, da jim je prva letina bogato obrodila.

Rudarji so se odločili, da bodo volili za demokrata. "V teh krajih dežele je poljedelstvo prvo in glasno. Podpirati moramo ljudi, ki dajejo pobudo poljedelcem; mi rudarji že vemo, 'kje smo.' In izvoljen je bil demokratični kandidat.

Najzanimivejši kraj jugoslovanskega obiska? Trst, brez dvoma Trst. To pa zato, ker niče v Angliji ne ve—in angleški parlamentarci niso vedeli, dokler se niso o tem sami trdno prepričali na licu mesta—da hoče 80 odstotkov italijanskega prebivalstva v Trstu, da pride mesto pod Jugoslavijo. Pristanišče naj bi bilo mednarodno, tako je zahteval sam maršal Tito, ali mesto Trst naj bi prišlo pod Jugoslavijo.

V Trst so prišli angleški parlamentarci nenapovedano in ne pričakovano. Prvotno je bil načrt, da odleže takoj po volitvah iz Belgrada nazaj v London. Spet je vreme napajalo: odpeljali so se z vlakom do Zagreba v upanju, da jih bo tam naložilo letalo. Še nič. Torej naprej do Ljubljane v spalnem vagonu, ki so ga priključili za nje navadnemu vlakom. Potem še dalje do Trsta. Od Trsta do Milana, kjer se je zadosti zjasnilo, da jih je jugoslovansko letalo od tam odpeljalo domov.

Tržačani niso vedeli, da dobe goste in vendar so jim priredili svečano večerjo takoj po prihodu. Bilo je zbranih kakih 400 pomembnejših članov Italijansko-jugoslovanskega komiteja in vsako priliko so porabili, da so manifestirali za novo Jugoslavijo in za priključitev mesta Trsta k Jugoslaviji. Med večerjo je prišlo v dvorano kakih 50 deputacij različnih organizacij: vse so prišle izraziti željo, da bi naj mesto Trst prišlo pod Jugoslavijo. Zunaj pa so se pecele zbirale gručice in vzklikale maršal Tito in Jugoslavijo. Ulice do pristanišča so bile tako polne, da angleški gostje skoraj niso mogli naprej.

Poslanci so hoteli priti do dna temu dejstvu, da hoče italijansko prebivalstvo živeti pod Jugoslavijo. 80 odstotkov tržaških Italijanov je organiziranih v delavskih združenjih—trade unions—in te imajo za načelo svoje politike med drugim tudi, da mora priti Trst pod Jugoslavijo. Če se med včlanjenimi delavci kateri ne strinja s tem, ga za druga izključi, kakor bi ga izključila, če bi prelomil njena pravila glede med, delavnih ur in podobno. Izključeni delavec se potem pritoži pri AMG—zavezniški vojaški upravni nadoblasti. Zavezniški oficirji potem intervenirajo pri delavski organizaciji, ki delavca potem sprejme nazaj—ali šele po zadovoljenju, da ga je najprej odpustila, ker je prekršil pravila in da je ustrepla želji zavezniških oficirjev.

Kaj bo rekel veliki pristaš britanskih "trade unions," zunanji minister Bevin, ko mu njegovi poslanci razložijo velik vpliv in moč delavskih združenj v Trstu? Dolenjka.

Devet in dvajset jih je bilo

Sončno jutro se je razlilo nad Karavankami. Beli oblaki so hiteli na sever, z juga je prihajala pomlad.

Med vlažnimi stenami mučilnice v Begunjah je sedelo devet in dvajset ljudi. Sedeli so na otepih umazane slame, sklonjeni, molčeči. Včasih je kdo izmed njih dvignil glavo, pogledal skozi okno in se z vzdihom spet sklonil. Nekaj težkega in morečega je ležalo na vseh, tako bolečega, da človek z besedo tega ne more povedati. Pred okovanimi, debelimi vrati je ječel trdo udarjal korak pruskega škornja. To so tihi strašni koraki, ki ledeno režejo človeka in nosijo smrt. France ni klonil glave, z bleščečimi očmi je zrl proti oknu v

OZADJE VSTAJE V PERZIJ

Napisal Constantine Poulos

Vse kaže, da bo imela vstaja, ki je izbruhnila v Azerbejdžanu, pokrajini severne Perzije, dalekosežne posledice in da utegne morda podreti na nasilen način ono labilno ravnovesje, ki je bilo s tolikimi težavami ustanovljeno na Srednjem vzhodu.

Starodavni Taebraz, prestolnica Azerbejdžana, kjer se je pred stoletji ustavil Marco Polo na svojem potu v Kino, je dal znak za upor, ki utegne popolnoma spremeniti ves zemljevid Srednjega vzhoda in povzročiti velik prepri, v katerem bosta merili Velika Britanija in Turčija svoje sile s Sovjetsko Rusijo.

Pretekli teden, ko je potekla sovjetsko-turška pogodba medsebojnega prijateljstva, so prišla poročila iz severnega Iraka o nemirih, katere so povzročili Kurdi. Dobro poučeni londonski krogi trde, da so te vesti vznemirjajoče, ker se ti nemiri očividno širijo na turško in perzijsko ozemlje.

Že prej se je bil pritoževal najuglednejši perzijski list Etel'a, da je udarilo 2000 oboroženih Kurdov iz Iraka v Perzijo, kjer vlada radi tega precejšnje vznemirjenje, ker trde različni viri, da se nahajajo Kurdi na čelu vstaje v Azerbejdžanu. Revolte Kurdov niso niti redke niti ne pričakovane—ponavljajo se že stoletja—toda v sedanjem slučaju vlada bojazen, da so vpleteni vanjo novi faktorji.

Plemena Kurdov so naseljena na turških, perzijskih in iraških tleh in so običajno v večini medsebojnih sporih. Danes pa je opažati glasom vseh vesti čisto nepričakovano slovo vesti čisto nepričakovano slovo vesti čisto nepričakovano slovo.

Prvič se je pokazalo nekaj slove med različnimi plemeni Kurdov in nekaj enotnosti v nastopu leta 1941, ko so Angleži zasedli Irak in pozneje skupaj z Rusi tudi Perzijo. Kurdi so se takrat polastili orožarne propagande perzijske armade in nadaljevali svoj upor do pomladi leta 1942. Tudi takrat so se pojavila ista sumničnjenja do Rusov kot danes in Turki so bili tako zelo v strahu, da so izsilili anglo-ameriško intervencijo, nakar so Rusi potlačili vstajo.

Da uživa sedanja revolta rusko odobrenje, ako ne zaslonbo,

QUIT YOUR SKIDDING

Keep your feet off the ice. If you slip, you will get into any trouble. Remember, you must see danger to avoid it.

Vojaki so se postavili v razdalji kakih dvajset metrov. Cevi pušk in brzostrelk so se približale ječlenim čeladom, odprtine čevi so nihale pred očmi obsojencev. K vojakom je pristopil suh oficir in se v lajšajočem jeziku norčeval iz ljudi, ki so tisti trenutek gledali smrti v oči—Vojaki so se krohotali. Padlo je povleje! France je še zavpil: Živela komunistična partija, živeli partizani! Za njim so vzkliknili drugi.

Nato je devet in dvajset trupel negibno obležalo na tleh...

Tako je padlo 29 talcev, ki so bili 30. marca 1942 ustreljeni v Begunjah v kamnolomu. Med temi žrtvami je bil tudi moj oče.

—Nana.
(Slovenski poročevalec, 16. sept. 1945)

—SANS.

Glasovi iz nasebin

(Nadaljevanje z 2. strani)

Imeli štiri mesece in nas hranili z dobro hrano. Tudi pakete so nam pošiljali od Rdečega križa. V začetku septembra smo dobili povelje, da se bomo vsi letniki vrnili nazaj v naš ljubi in dragi slovenski kraj.

To je bilo res veliko veselje za vsakogar, kdor je bil še živ, ker na tisoče jih je spravila tujina pod grudo. Za nas je bilo veselo potovanje nazaj v naš domači kraj, pa žali Bog, ko smo prišli domov, smo bili žalostni ker nismo več našli v Malem trnu tvoje lepe, tople hišice. So jo Nemci podrli, kakor tudi pod. Hlev pa še stoji, le razkrit je in brez vrat.

Veliko je takih ubogih ljudi, ki niso našli več svojega doma, svojih hiš, ampak kup pepela. Pri našem vinogradu še stoji naša mala koča, pa je tudi brez oken in brez vsake ključavnice in tudi ni več vinske posode—samo prazna stena. Revno je to življenje. Zdaj živimo na karate. Država pa za nas dobro skrbi s hrano, kakor tudi nam daje žito, da bomo zopet njive orali in obsejali, saj niso bile vse štiri leta nič obdelane. Vojno odškodnino smo že prejeli.

Če bomo kdaj kaj dobili, potem bomo hišo postavili na mesto, kot je bila. Dragi prijatelj Jože, lepo te prosimo, če prejmeš to pismo in če si pri življenju in pri zdravju, takoj odgovori in opiši kakšno je bilo kaj Tvoje življenje v teh štirih letih. Končno te najlepše pozdravlja...

ATOMSKA ENERGIJA IN UČENJAKI

Napisal Herbert Seligmann

V Washingtonu, v stari hiši na Vermont ave., so si izbrali sedež svoje organizacije mladi učenjaki, ki žele oblikovati v Zedinjenih državah skupno fronto učenjakov v cilju, da se prepreči zloraba strahotnih vrst orožja, katere je znanost stisnila v roke politično nezrelemu človeštvu.

Ime organizacije je: The Federation of Atomic Scientists. Upajo, da jim bo uspelo ustanoviti splošno federacijo, ki bo obsegala vsa Ameriko.

Obiskal sem prostore te organizacije na Vermont ave. in srečal nekatere člane in odbornike. Vsi so delali na razvoju znanstvenega projekta atomske bombe in najmanj eden izmed njih je bil navzoč pri prvem poskusu v puščavi New Mexico.

Vsi so si edini v naslednjem: 1. Da je vojaška obramba proti atomskim bombam nemogoča.

2. Da je nemogoče, da bi ena država ali skupina držav ohranila monopol na tem polju.

3. Da je skrivnost atomske bombe le kopica tehničnih problemov posebnega značaja, katere bodo znali učenjaki katere koli dežele razrešiti, ako bodo imeli čas, priliko, sredstva in opremo.

Poleg tega pa poudarjajo, da je že jako pozno—da čas mineva in da se moramo požuriti, ako hočemo, da se postavi pod primerno kontrolo najstrahotnejše sile, katero je do zdaj odkril človeški razum. Ti mladi znanstveniki naglašajo, da je mogoče, da bo vzel drugim državam—izvzemši Veliko Britanijo in Kanado—morda dve leti, predno bodo razrešile vse probleme, obenem pa pravijo, da ni nobenega jamstva, da bo trajalo tako dolgo.

Ako torej ne bomo ukrenili takoj vseh potrebnih korakov, se utegne mednarodni položaj tako poslabšati, in sicer morda že v najkrajšem času, da bomo popolnoma izgubili možnost in priliko, da ustanovimo mednarodno kontrolo atomskega orožja.

Njihovo mnenje je, da je treba brez vsakega odloga položiti kontrolo atomskega orožja v roke mednarodne organizacije, ako se hočemo izogniti strahotam opustošenja, o katerem svet niti ne sanja. Le mednarodna kontrola bi utegnila omogočiti uspešno nadzorovanje strategije.

mo, Tebe in Tvojo družino! Alojz in Kristina Pirc. Joe Vidmar.

HOTEL MAIDS AND CLEANERS

HERE ARE PERMANENT JOBS WITH PLEASANT WORKING CONDITIONS FULL OR PART TIME FOR YOUR CONVENIENCE \$92.00 per month Apply

Edgewater Beach Hotel Employment Office: 5557 SHERIDAN ROAD

Stop it!

Zakaj mora Junior napenjati oči? Svetle, nove žarnice so hitro na razpolago zdaj... da napravijo Vašo hišo bolj veselo, bolj prijetno—in bolj varno.

Snag it!

Zamenjajte Vaše žarnice nepravilnosti in tiste ki so izgorale, za nove, ki Vam bodo nudile dobro in zadostno luč—vsepopold v Vaši hiši. Vstaknite žarnice, kjer jih manjka. Prinesite Vaše stare žarnice v najbližjo Public Service trgovino ali zastopništvo za žarnice.

Zamenjajte jih! Dobite vse dobre, nove žarnice, kolikor jih potrebujete in želite.

Denite svetle, nove žarnice v vašo dnevno sobo, v zavore za obloke, na stopnice, v podstrešje in klet. Imejte nekaj "odvišnih" na rokah.

Večina vrst navadnih izgorelih žarnic (zaznamovanih "P. S. of N. L.") ali "Renewal Service" lahko zamenjate za nove popolnoma zastonj; pri drugih pa je treba plačati majhen strošek za nadomestilo.

PUBLIC SERVICE COMPANY OF NORTHERN ILLINOIS

Do malega vse velikosti žarnice dobite sedaj v Vaši Public Service trgovini ali potrjenem zastopništvu za žarnice.

